

Bodemvriendelijke voorjaarsbemesting in het Heuvelland

*Vanuit de praktijk samen vernieuwend en duurzaam
implementeren van KRW maatregelen*

Opzet Waarde Netwerk 2

Waarde netwerken: nieuwe manier van resultaten boeken

In heel Limburg is er een normoverschrijding van het nitraat. Er zijn studies gedaan die de juiste richting van het beleid en de al genomen maatregelen van de overheid onderstrepen, echter de aantoonbare resultaten van het maatregelenpakket blijven uit. De brug tussen beleid en praktijk blijkt te groot. Regelgeving ligt op de loer.

Wat nu? De provincie zoekt naar oplossingen die én goed zijn voor de portemonnee van de agrarisch ondernemer én goed is voor het grondwaterkwaliteit. Zo hoeven er niet nog meer regels bij te komen. De provincie is daarom een initiatief gestart: praktijkgerichte waarde netwerken.

Wat zijn praktijkgerichte waarde netwerken?

Praktijkgerichte waarde netwerken zijn tijdelijke organisaties van kleine groepen agrarisch ondernemers en hun partners in de waardeketen, die gedurende een half jaar gezamenlijk werken aan het oplossen van één specifiek probleem. Is het probleem opgelost, dan heft de organisatie zich op. Er kan dan weer een nieuw waarde netwerk ontstaan voor een nieuwe uitdaging. De uitdaging is

zo gekozen dat het binnen een half jaar concreet op te lossen is met de mensen in het waardenetwerk. Daarnaast creëert het meerwaarde voor alle betrokkenen. Dus het is voordelig voor én agrarisch ondernemer, én provincie, én ketenpartners.

Wat is hier anders aan? Dit is een initiatief waarbij we op een nieuwe manier gaan samenwerken. We gaan samen ontwikkelen, toepassen en leren. Daarnaast stellen we hier de agrarisch ondernemer centraal. Samen met je ketenpartners bouw je zelf aan de oplossing. Zo ontstaat er een praktische oplossing, die specifiek is voor de uitdaging van de deelnemers in het waardenetwerk. Daarnaast wordt het proces om dit samen te bedenken en uit te voeren begeleid door specialisten op het gebied van praktische innovatie en ondersteund met de nieuwste communicatietechnieken. Alle activiteiten zijn gericht op het specifieke resultaat.

Motivatie*:

Waarom bodemvriendelijke voorjaarsbemesting

Hoe is de situatie in Zuid-Limburg?

In het heuvelland wordt de organische mest op bouwland en grasland met zelfrijders of trekker-mesttank combinaties geïnjecteerd, deels in het voorjaar en deels in de nazomer.

Welk probleem komt daarbij voor?

Bemesting in de nazomer heeft een slechte N-efficiëntie. Voorjaarsbemesting wordt niet maximaal toegepast omdat bemestingstechniek niet bodemvriendelijk genoeg is en bergop veel trekkracht vraagt. Met wielslip en bodemverdichting als gevolg.

Wat kan gedaan worden?

Toepassen van bodemvriendelijk bemestingssysteem dat geschikt is voor het heuvelland, bijvoorbeeld slangaanvoer en bemesten met sleufkouter

Welk nuttig effect kan dit hebben?

Meer mogelijkheden voor mestgebruik in het voorjaar, waardoor de N- efficiëntie toeneemt. Er wordt dan minder mest in de nazomer toegepast en het gebruik van kunstmest gereduceerd. Daarnaast is een bodemvriendelijke methode van bemesten beter voor het bodemleven waardoor bodemerosie afneemt.

Ammoniak emissie:

De ammoniak emissie van de sleufkouter zal in de Zuid-Limburgse situatie lager zijn dan tov de in het verleden gemeten waarde, omdat de mestgift in ton/ha verlaagd is en omdat de top laag van de bodems als gevolg van erosie beperkende grondbewerking zachter is geworden.

*In de bijlage hebben we alle overwogen opties beschreven en hebben we inzichtelijk proberen te maken waarom we deze kiezen.

Voordelen voor landbouwondernemer:

1. Afname van stuctuurschade
2. Afname van versmering door afname wielslip
3. Meer bemesting dagen in het voorjaar
4. Afname brandstofverbruik
5. Afname van kunstmest gebruik
6. Granen kunnen vroeger(ruim voor het schieten) bemest worden
7. Meer (suikerbieten) percelen kunnen vroeger bemest worden
8. Kans op "valse" kluiten wordt nihil
9. Hoger capaciteit per bemestingsunit
10. Minder mest in nazomer, dus meer efficiëntie
11. Behoud uitrijmogelijkheid nazomer bemesting
12. Minder schade aan het bodemleven
13. Behoud bodemvruchtbaarheid
14. Verbetering CO₂ -voetafdruk

In dit waardenetwerk streven we naar het volgende resultaat:

Vóór april 2013 passen we op minimaal 5 percelen bodemvriendelijke voorjaarsbemesting toe.

Bodemvriendelijke voorjaarsbemesting splitst zich uit in drie uitdagingen

Bodemvriendelijke
voorjaarsbemesting

Machine & Techniek

- ✓ Machine keuze
- ✓ Machine instellingen
- ✓ Capaciteiten bediening
- ✓ Leereffecten

Wet & regelgeving

- ✓ Handhaving
- ✓ Mest keuze / opties
- ✓ Mest aanvoer
- ✓ Meetmethodiek

Bedrijf & Organisatie

- ✓ Organisatie van de keten
- ✓ Demopercelen & Meetmethodiek
- ✓ Verdienmodel
- ✓ Welke regels spreken we af voor demo bezoek?
- ✓ Financiering
- ✓ Schaalbaarheid/opschaling

We starten in week 49 en werken in periodes naar bodemvriendelijk voorjaarsbemesting toe in week 10

Machine & Techniek	✓ Eisen aan de machine ✓ Succescriteria	✓ Machine keuze ✓ Oplossing alternatieven	✓ Capaciteiten bediening ✓ Mest aanvoer	✓ Toetsen succes crit.
wet & regelgeving	✓ Succescriteria	✓ Oplossing alternatieven ✓ Gekozen oplossing		✓ Toetsen succes crit.
Bedrijf & Organisatie	✓ Besluitvorming ✓ Succescriteria ✓ Verdienmodel	✓ Knelpunten	✓ Oplossingen ✓ Financiering ✓ Demo percelen ✓ Schaalbaarheid/opschaling	✓ Organisatie van de keten ✓ Aangepaste verdienmodel ✓ Definitief verdienmodel

Data bijeenkomsten

Bodemvriendelijke voorjaarsbemesting in het Heuvelland

Workshop locatie

Gebruiker bezoeken

Demo perceel

7 dec	9- 12 uur	Start			
20 dec	9- 12 uur	Vragenlijsten			
11 januari	9-12 uur	1 ^e resultaten			
25 januari	9- 12 uur	Plan van Aanpak			
Feb/maart		demo			
2 weken later	9- 12 uur	Evaluatie uitvoering			
Begin juni	9-12 uur	Evaluatie groei			